

Editie 7:

Aids

Per Jaar Beter

Na meer dan 25 jaar onderhandelen en redetwisten over het oplossen van de armoede in de wereld heeft de wereld acht doelstellingen opgesteld die door alle leden van de Verenigde Naties, door de Wereldbank en door de Wereldhandelsorganisatie worden onderschreven: **de Millennium Development Goals** (de millenniumdoelen).

De wereld moet er in 2015 een stuk beter voorstaan dan in het vergelijkingsjaar 1990. Op 8 concreet aangegeven terreinen en met heldere meetpunten. Elk jaar brengen de landen rapport uit over de gemaakte vorderingen. En dan zou het 'per jaar beter' moeten gaan.

Met behulp van '**Per Jaar Beter**' controleren leerlingen of dat ook zo is,. Zijn we op de goede weg? Gaan we de millenniumdoelen op tijd halen?

In de werkbladen en op de bijbehorende webstek vinden ze de opdrachten én de benodigde informatie.

- * **Wat is het doel?**
- * **Wat was de situatie in 1990?**
- * **Hoe is de situatie nu?**
- * **Gaan we het doel in 2015 halen?**

'Per Jaar Beter' is een project van:

Centrum voor Mondiaal Onderwijs

Centre for International Development Issues Nijmegen

Per Jaar Beter komt tot stand met financiële ondersteuning van de **Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling**

Aids

Wereldwijd zijn meer dan 40 miljoen mensen geïnfecteerd met hiv, het virus dat de ziekte aids veroorzaakt. Elke zes à zeven seconden komt er iemand met een hiv-besmetting bij, elke tien seconden sterft er iemand aan de gevolgen van aids. Dat zijn 8.500 dodelijke slachtoffers per dag!

Aids treft de ontwikkelingslanden het zwaarst. Meer dan 95% van het aantal mensen met hiv en aids leeft in ontwikkelingslanden. Aids treft vooral jonge mensen, mensen die de economie draaiende moeten houden. Aids treft ook kinderen: vijftien miljoen kinderen hebben een of allebei hun ouders verloren aan de ziekte aids. Het overgrote deel van deze aidswezen kan niet naar school. Aids bedreigt ook het onderwijs zelf, want leerkrachten overlijden in grote aantallen. Kinderen worden extra zwaar getroffen, omdat overdracht van moeder op kind van hiv/aids één van de belangrijkste oorzaken van kindersterfte is. Aids maakt het moeilijker om de millenniumdoelen te halen.

Een belangrijke doelstelling is dan ook:

- **Roep de verdere verspreiding van hiv/aids voor het jaar 2015 een halt toe en zorg ervoor dat het aantal mensen met een hiv-besmetting teruggedrongen wordt.**

De VN hebben voor dit millenniumdoel geen exacte cijfers opgesteld. Criterium is dat het aantal hiv-besmettingen ten opzichte van 1990 flink moet zijn teruggedrongen, maar nergens staat met hoeveel.

Het is de vraag of de cijfers die beschikbaar zijn wel allemaal betrouwbaar zijn. Helaas is spreken over seksualiteit en over aids in veel landen nog steeds een taboe.

Gaan de landen de doelstellingen op tijd halen? Dat is wat jullie gaan onderzoeken! Wat is er al bereikt in de landen? Wat moet er nog gedaan worden in de race om de doelstellingen te gaan halen? Je vindt op de volgende werkbladen en de bijbehorende internetpagina's informatie over **Bolivia**, **Marokko**, **Oeganda** en **India**, onze *Per-Jaar-Beter*-landen. Vier ontwikkelingslanden die overeenkomsten hebben, maar vooral grote verschillen. Ook de rol van Nederland komt aan bod: wat doet Nederland om ontwikkelingslanden te helpen bij het halen van de millenniumdoelen?

Lees de werkbladen goed door. Je vindt er telkens stukjes tekst met een verwijzing naar de website voor meer informatie. Elke landenbeschrijving eindigt met de **hoofdvraag**. Op bladzijde 13 en 14 kun je het onderzoek uitwerken.

Bolivia & Aids

- **Het gaat goed in Bolivia**

In 1984 werd het eerste officiële geval van aids in Bolivia vastgesteld. In 1992 waren er 82 gevallen bekend. In 2007 zijn ongeveer 1100 Bolivianen hiv-positief. Maar het werkelijke aantal ligt volgens UNAIDS waarschijnlijk tien keer zo hoog. Zelfs als dat zou kloppen, is het aantal besmettingen in Bolivia nog heel laag vergeleken met buurlanden.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

Maar weinig Bolivianen zijn besmet met hiv

Paris Galan, artiestennaam

Theater tegen aids

In 2001 werd in La Paz de Familia Galan opgericht. De groep is geen échte familie, elk lid heeft een artiestennaam met als achternaam Galan. Door als travestieten op te treden, vragen zij aandacht voor mensen die op seksueel gebied afwijken van wat 'normaal' is. Hun filosofie is dat verscheidenheid van het grootste belang is. Zij voeren acties voor de rechten van homoseksuelen en organiseren Gay Pride parades in La Paz. Seksualiteit zou openlijk besproken moeten kunnen worden, óók in verband met de bestrijding van aids. Met hun optreden vestigen zij de aandacht op iets wat grote delen van de maatschappij en de overheid liever zouden negeren. Zij bereiken ook de internationale massamedia en vertellen daar onder andere over de situatie van aidspatiënten. Ondanks tegenwerking kan de groep in La Paz bestaan en vindt navolging in andere Boliviaanse steden, waar tegenwoordig ook groepen actief zijn.

- **Het gaat slecht in Bolivia**

Er moet nog veel gebeuren op het gebied van voorlichting. Condooms gebruiken is een probleem: de kerk is ertegen en het past niet binnen de machismo-cultuur (overdreven mannelijk, stoer zijn). Verder zijn veel mensen wel besmet, maar niet geregistreerd. Dat betekent dat niemand er zicht op heeft en dat deze groep een wandelende tijdbom kan zijn. De regering lijkt het gevaar te onderschatten en onderneemt weinig. Voor mensen die hiv hebben, is er geen garantie dat zij de medicijnen krijgen die zij nodig hebben.

Voorlichting: aids heet in Bolivia sida

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

• Bolivia - Aids

Bolivia krijgt van buurland Brazilië gratis aidsremmende medicijnen. Brazilië maakt bestaande medicijnen goedkoop na en dreigt andere, waarop fabrikanten een patent hebben, ook na te maken. Dat is verboden, maar Brazilië beroept zich erop dat dit een noodsituatie is. Dan mag het wel. Als alternatief leveren sommige fabrikanten hun medicijnen nu met hoge kortingen. Maar nieuw ontwikkelde aidsremmers zijn nog niet na te maken. Of Brazilië na 2008 doorgaat met het verstrekken van (gratis) medicijnen aan Bolivia (en andere landen) staat nog niet vast. Dat betekent grote onzekerheid voor Bolivianen met aids.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

Voor kinderen heeft een geneesmiddelenfabrikant een strip laten maken (Engels of Spaans) over hun eigen kuur tegen hiv.

Aids onder soldaten

Een groep die speciale aandacht verdient is het leger. Soldaten zijn vaak tussen de 17 en 24 jaar oud en seksueel actief. Ze zijn afkomstig uit verschillende delen van het land en uit verschillende bevolkingsgroepen. Ver van huis gelegerd voelen zij zich eenzaam en ontstaat seksuele spanning. Samen met het gebrek aan voorlichting en de machismo-houding dat het stoer is om risico's te nemen, levert dat gevaar op. Ook wordt er in het leger veel gedronken en is geweld normaal. De kans om aids op te lopen is in het leger twee tot vijf keer zo groot als bij gewone burgers. Door onwetendheid en door vooroordelen staan soldaten er vaak niet bij stil dat zij zelf aids zouden kunnen krijgen. In 2006 startten de Verenigde Naties en het Boliviaanse leger een voorlichtingscampagne, die het leger tot voorbeeld moet maken op het gebied van aidspreventie. Duizenden officieren stemden erin toe vrijwillig een aidstest te ondergaan. Daarmee wordt het bestaan van aids binnen het leger erkend en wordt erop gewezen dat het ook een werkelijk gevaar vormt. Voorgelichte soldaten moeten hun kameraden op de hoogte brengen en de boodschap doorgeven: vrij veilig, gebruik condooms.

Ook paleiswachten moeten veilig vrijen!

Opdracht: het onderzoek

In de Millenniumverklaring gaat millenniumdoel 6 ondermeer over hiv/aids:

6. Zal het Bolivia voor 2015 lukken om verdere verspreiding van hiv/aids tegen te gaan en zelfs terug te dringen?

Zie voor uitleg en deelvragen pagina 11 en 12 van deze werkbladen.

Marokko & Aids

• *Het gaat goed in Marokko*

Wie alleen naar de cijfers kijkt, kan concluderen dat het goed gaat met de bestrijding van aids in Marokko. Zeker in vergelijking met de buurlanden en andere landen in Afrika telt Marokko een relatief gering aantal aidsslachtoffers: tussen de 0,1% (volgens de officiële VN-cijfers) en 0,2% (volgens andere bronnen) van de bevolking.

Positief is ook dat een groeiend aantal organisaties zich inzet voor aidsvoorlichting. ALCS is zo'n organisatie die overal in het land aan de weg timmert.

Sida is Frans voor aids

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

Onopvallend voorlichting geven over aids

Je ziet ze iedere avond op een plein in Marrakesh, steeds in groepjes van drie. Ze hebben allemaal een zak met condooms en glijmiddel bij zich. Ze praten met voorbijgangers, vooral met homoseksuelen en prostituees. Ze vertellen hen hoe je besmetting met hiv kunt voorkomen en delen condooms aan hen uit. Het zijn leden van de Marokkaanse Vereniging voor de Strijd tegen Aids (ALCS). Ze dragen niet het rode aidslint of het T-shirt van de vereniging want ze willen niet door alle voorbijgangers als leden van de ALCS herkend worden. Immers, praten over seks doe je niet in Marokko. Dat is daar zwaar taboe. Younès, een van de leden vertelt: "Als iemand van ons een groepje ziet, gaat hij naar ze toe en stelt zich aan hen voor. Vaak wil een jongen die we voor het eerst ontmoeten, niet met ons praten. Daarna ziet hij ons regelmatig. Na enkele dagen begint hij met ons te praten en neemt hij condooms van ons aan. Dat hebben we dan weer bereikt."

Een medewerker van ALCS laat de een aidsbutton en een pakje condooms zien dat ALCS na een gesprek uitdeelt aan jongeren

Een voorlichtingsboek van Unicef Marokko

• *Het gaat slecht in Marokko*

Cijfers alleen zeggen niet alles. Ondanks de nog steeds lage cijfers is het aantal aidsslachtoffers sterk groeiende (van vijf- naar vijftienduizend in zes jaar tijd). Er zijn geen echt betrouwbare cijfers beschikbaar. Dat komt ook omdat praten over seksualiteit en aids een taboe is. Ouders praten daar niet met hun kinderen over, radio- en tv-programma's over aids zijn er wel, maar schaars en in het onderwijs vermijden docenten het onderwerp eveneens.

Een belangrijk middel tegen aids is het gebruik van condooms. In Marokko is het gebruik van condooms echter niet wijdverspreid. Vrouwen

durven er niet om te vragen omdat dat gezien wordt als een uiting van wantrouwen jegens hun partner, mannen gebruiken geen condooms omdat dat niet past bij de stoerheid die ze willen uitdragen. De aidsvoorlichting wordt weliswaar door steeds meer particuliere organisaties gedaan, maar de regering stelt er nog te weinig geld voor beschikbaar. Er moet kortom nog veel gebeuren!

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

- **Marokko - Aids**

Aids ligt nog steeds moeilijk in Marokko. Praten over seksualiteit en over aids is voor veel mensen nog steeds een taboe. Er zijn organisaties die openlijk over hiv/aids praten en voorlichting geven door middel van campagnes (manifestaties, radio- en tv-uitzendingen). Zij propageren vooral het gebruik van condooms tegen onveilige seks. Maar er zijn ook organisaties die daar weer schande over spreken en de aidsorganisaties ervan beschuldigen dat ze tegen de islamitische waarden ingaan.

Aids is voor deze organisaties iets dat door het westen is geïntroduceerd. Buitenlandse toeristen en Marokkaanse migranten die in het westen wonen en werken en in Marokko hun vakantie doorbrengen krijgen de schuld van de stijging van het aantal hiv-besmettingen. Hoe dan ook, de kennis onder de bevolking over hiv/aids laat te wensen over en veel besmettingen worden niet of te laat opgemerkt.

Jongeren discussiëren over aids

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

Stichting Aknarij is een Marokkaanse jongerenorganisatie die zich inzet voor Marokkanen in Nederland. Aknarij wil ook een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Marokkanen in Marokko zelf. In 2005 heeft Aknarij ter gelegenheid van 400 jaar betrekkingen tussen Nederland en Marokko een 40-dagen durende campagne gevoerd in het Zuiden van Marokko. Doel van deze campagne was de grotendeels analfabete bevolking te informeren over de problemen rondom aids en de mensen bewust te maken van de risico's van soa's (=seksueel overdraagbare aandoening). De voorlichtingskaravaan startte met een conferentie waarin het huidige beleid van de Marokkaanse overheid ter discussie werd gesteld. Daarna trok de karavaan langs 10 steden en dorpen in het zuiden van Marokko. Een onderdeel van de voorlichtingscampagne was een theaterstuk genaamd "Les masques sont tombés" (= De maskers zijn gevallen). Met deze voorstelling probeerde men op een begrijpelijke en toegankelijke manier informatie over hiv/aids te geven en taboes te doorbreken. De theatervoorstelling werd verzorgd door de partnerorganisatie LMLIST (Ligue Marocaine de Lutter contre les IST = Marokkaanse Liga voor Bestrijding van soa's),

Ophangen van een spandoek dat de komst van de karavaan aankondigt

Opdracht: het onderzoek

In de Millenniumverklaring gaat millenniumdoel 6 ondermeer over hiv/aids:

6. Zal het Marokko voor 2015 lukken om verdere verspreiding van hiv/aids tegen te gaan en zelfs terug te dringen?

Zie voor uitleg en deelvragen pagina 11 en 12 van deze werkbladen.

Oeganda & Aids

• *Het gaat goed in Oeganda*

In 1982 wordt het eerste geval van hiv/aids in Oeganda gemeld. Als blijkt dat er in de jaren daarna nog veel meer mensen met het virus zijn geïnfecteerd, begint de regering met een voorlichtingscampagne. Daarmee is Oeganda één van de eerste landen die openlijk het aidsprobleem erkent. De campagne richt zich op voorlichting over hoe de ziekte wordt verspreid. Om besmetting via seks te voorkomen, promoot de regering de ABC-methode*. De voorlichting lijkt te helpen. In 1992 is ongeveer 18% van de bevolking hiv-positief. In 2004 wordt het percentage geschat op 6,4%. Ook is de bekendheid met de ziekte in alle lagen van de bevolking groot. Over de jaren zijn allerlei laagdrempelige organisaties ontstaan die hulp bieden aan patiënten en hun familie.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

* De ABC-methode

Het is president Museveni die rond 1987 de ABC-methode introduceert. Hij houdt de mensen voor dat het een vaderlandse plicht is om besmetting met het virus te voorkomen. Daarom moeten de mensen wachten met seks tot aan hun huwelijk (**A**bstinence = onthouding), moeten de mensen trouw zijn aan hun partner (**B**e faithful = trouw zijn) en als het dan toch voor die tijd 'tot de daad komt', en heb je toch meerdere partners, moeten de mensen in ieder geval het condoom gebruiken (**C**ondom = condoom). De boodschap wordt luid en duidelijk verspreid door middel van radioprogramma's en lokale toneelgroepen.

Grote billboards maken reclame voor de verschillende merken condooms. Condooms zijn goedkoop en vrijwel overal te koop.

Reclame voor condooms van het merk Lifeguard

• *Het gaat slecht in Oeganda*

Na een daling van het aantal hiv-besmettingen, loopt het aantal sinds 2003 weer op. Er is een discussie gaande over het wel of niet gebruiken van condooms in de strijd tegen aids. De regering heeft de ABC-boodschap veranderd. Condoomgebruik is in de ban. Onthouding wordt nu gezien als de veiligste manier om aidsvrij te blijven. *Condoomgebruik beschermt voor 80%*, kopt de poster rechts, *Onthouding is 100% veilig*. Voorstanders van de onthoudingsmethode menen dat het gebruik van condooms de mensen tot seks aanzet. Meer seks = meer gevaar voor besmetting. Tegenstanders van de onthoudingsmethode menen dat onthouding vaak geen optie is. Door het gebruik van condooms te ontmoedigen –zoals op de poster– lopen mensen een groter risico besmet te worden.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

• Oeganda - Aids

Tot op zekere hoogte heeft Oeganda met aids leren leven. Voorlichting richt zich nu vooral op het wegnemen van vooroordelen en de zorg voor hiv-positieve mensen. Posters laten zien dat je iemand kunt omhelzen of de haren kammen, zonder bang te zijn geïnfecteerd te worden. TASO (The Aids Support Organisation) is rond 1987 de eerste organisatie die zich bekommert om de behandeling van hiv-positieve mensen. TASO stelt: 'Je kunt aids niet genezen, maar je kunt het wel degelijk behandelen. Met goede zorg en begeleiding kan een hiv-positief mens een waardevol leven leiden.' TASO spreekt uit ervaring. De organisatie werd opgericht door 16 hiv-positieve mensen. Ze vonden dat ze door de gemeenschap werden buitengesloten en kwamen daartegen in verweer. Ook nu nog is TASO toonaangevend. Andere organisaties hebben hun opvattingen overgenomen.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb.
Kies land en onderwerp.

Wie zorgt er voor de wezen?

De leeftijdsgroep die seksueel het meest actief is, loopt het grootste gevaar besmet te raken. In Oeganda zijn veel mensen in de leeftijd van 18-40 overleden. Dit betekent dat het land het zonder hun werkkraft en vitaliteit moet doen. En er is nog een ander groot probleem: ze hebben tot nu toe meer dan een miljoen wezen nagelaten. In het gunstige geval worden de kinderen opgevangen door hun familie of bevriende bureu. Maar er zijn grenzen aan het vermogen van de familie of goedwillende bureu. Als je zelf al de zorg voor een gezin hebt, is het niet gemakkelijk om andere kinderen erbij te nemen. En stel je eens voor. In Oeganda zijn kinderen een soort verzekering voor de oude dag. Als je oud wordt, zijn je kinderen en om voor je te zorgen. Maar dan overlijden al je kinderen en blijf je achter met de zorg voor de kleinkinderen.

Grootouders krijgen de zorg voor hun kleinkinderen

Opdracht: het onderzoek

In de Millenniumverklaring gaat millenniumdoel 6 ondermeer over hiv/aids:

6. Zal het Oeganda voor 2015 lukken om verdere verspreiding van hiv/aids tegen te gaan en zelfs terug te dringen?

Zie voor uitleg en deelvragen pagina 11 en 12 van deze werkbladen.

India & Aids

• *Het gaat goed in India*

De regering van India vindt het belangrijk dat aan de aidsepidemie een halt wordt toegeroepen en stimuleert de verspreiding van aidsmiddelen. Daarvoor hoeft het land geen dure medicijnen in te voeren. Integendeel: India is in staat om zelf medicijnen tegen aids te produceren en tegen lage prijzen op de markt te brengen. Indiase onderzoekers doen proeven om vaccinatie tegen hiv, het virus dat aids veroorzaakt, mogelijk te maken.

Aidsworkshop voor vrouwen

*Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb.
Kies land en onderwerp.*

Bedelaars zingen en acteren tegen aids

In de deelstaat Bihar schakelen de autoriteiten bedelaars in om verspreiding van hiv tegen te gaan. In liedjes waarschuwen de bedelaars andere mensen voor onveilige seks die tot besmetting met dit virus kan leiden. Ze stappen in treinen en bussen en zingen die liedjes voor hun medepassagiers. Ook leren de bedelaars toneelstukjes die ze op straat opvoeren. In die toneelstukjes maken ze duidelijk dat je ook veilig kunt vrijen. Daar verdienen ze geld mee. Volgens een functionaris zijn de eerste resultaten bemoedigend. "Bedelaars zijn vaak goede acteurs en zijn heel creatief, maar ze misten leiding en die gaan we ze nu geven," zegt hij. Volgens hem wil Bihar op die manier meer dan 100.000 bedelaars aan het werk zetten in de strijd tegen aids.

Aidspatiënt in een ziekenhuis in Madras

• *Het gaat slecht in India*

In India lopen mensen en instellingen die de aidsepidemie bestrijden tegen allerlei obstakels aan. De overheid geeft veel minder geld uit aan gezondheidszorg dan zou kunnen, waardoor ziekenhuizen en andere voorzieningen niet altijd goed raad weten met de gevolgen ervan. Ook vinden veel mensen het ongehoord om over aids en over seks te praten. Mensen die met hiv besmet zijn, worden gediscrimineerd en soms zelfs uitgestoten waardoor ze voor dokters en andere hulpverleners moeilijk te bereiken zijn. Ten slotte zijn vrouwen kwetsbaar voor aids omdat ze vaak laag in aanzien staan en er niet goed naar hun gezondheid gekeken wordt.

*Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb.
Kies land en onderwerp.*

• **India - Aids**

In 2007 is in India 0,25% van de bevolking besmet met hiv. Dat lijkt weinig voor te stellen. Vooral in Afrika ten Zuiden van de Sahara zijn er landen te vinden waar het percentage veel hoger is. Maar schijn bedriegt. In India woont meer dan een miljard mensen. Die 0,25% van de bevolking die besmet is, staat gelijk aan maar liefst 2,5 miljoen mensen. Hiermee is India het land geworden met de meeste besmette mensen ter wereld na Zuid-Afrika. Iets meer dan de helft hiervan woont op het platteland, iets meer dan 1/3^e is vrouw. De grootste kans op besmetting lopen mensen die onveilig vrijen, werken als prostituee of drugs inspuiten met vuile naalden die ook door andere mensen worden gebruikt. Van de besmette personen is het overgrote deel tussen 15 en 49 jaar oud. Dat zijn juist mensen die tot de beroepsbevolking van India horen. Naarmate meer mensen tussen 15 en 49 jaar met hiv besmet raken, ziek worden en doodgaan, raakt het land meer arbeidskrachten kwijt. De regering en particuliere organisaties proberen op allerlei manieren groter onheil door aids te voorkomen en mensen te helpen die er al slachtoffer van zijn geworden.

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies land en onderwerp.

Bier met condooms

In Chandigarh, in het noorden van India, is een bijzondere bar geopend. Het is de eerste condoombar in India. Het is een idee van het Indiase Bureau voor Toerisme, dat mensen wil aanmoedigen veilig te vrijen. In de bar kun je niet alleen een biertje bestellen, maar ook in een moeite door een bakje condooms. Je kunt daar zoveel condooms krijgen als je maar wilt. Barkeeper Singh legt uit waarom hij met de condoombar begonnen is: "De mensen in India zijn nogal preuts als het om seks gaat. Aids is een groot probleem hier. Door de condooms in schalen op tafel te leggen maak je het meteen bespreekbaar." Niet iedereen is ingenomen met de komst van de condoombar. Die zou mensen aanmoedigen vreemd te gaan. Singh zegt daarom: "Het is erg moedig om zo'n café te openen."

De condoombar

PJB Opdracht: het onderzoek

In de Millenniumverklaring gaat millenniumdoel 6 ondermeer over hiv/aids:

6. Zal het India voor 2015 lukken om verdere verspreiding van hiv/aids tegen te gaan en zelfs terug te dringen?

Zie voor uitleg en deelvragen pagina 11 en 12 van deze werkbladen.

Wat doet Nederland?

Aidsbestrijding is een van de speerpunten van het Nederlandse ontwikkelingsbeleid. De Nederlandse regering heeft in 2006 360 miljoen euro uitgetrokken voor bestrijding van aids, malaria en tuberculose. Daarmee is het na de VS en Groot-Brittannië de grootste donor ter wereld. Nederland steunt in diverse ontwikkelingslanden hiv/aidsprogramma's. Daaronder valt ook het beschikbaar stellen van condooms. Nederland benadrukt het belang van mensenrechten (geen discriminatie van besmette mensen), openheid rondom hiv/aids (tegengaan van taboes) en de betrokkenheid van regeringen en plaatselijke organisaties (initieëren van voorlichtingscampagnes). De website van het ministerie van Buitenlandse Zaken (<http://www.minbuza.nl>) heeft een uitgebreid 'Dossier hiv/aids' waar je dit allemaal kunt nalezen.

Maar ook de Nederlandse ontwikkelingsorganisaties zijn actief als het gaat om aidsbestrijding. Het Aids Fonds, Hivos, ICCO, Memisa en Oxfam Novib hebben zich verenigd in de organisatie *Stop Aids Now!*. Wereldwijd steunt Stop Aids Now! 130 aidsprojecten, waaronder projecten in Bolivia, India en Oeganda.

De organisatie *My Body* (de Nederlandse tak van het World Population Fund, de bevolkingsorganisatie van de VN) steunt in negen Aziatische en Afrikaanse landen (waaronder Oeganda) enkele aidsprojecten.

Stop Aids Now! en My Body steunen samen weer de organisatie *Dance4Life* (Dance for Life = Dans voor het Leven) die de Nederlandse jeugd wil voorlichten over de wereldwijde gevolgen van aids. Dance4Life is de tweejarig terugkerende actie-campagne waarbij jongeren "zelf het heft in handen nemen in de strijd tegen hiv en aids" (missiestatement op de website <http://www.dance4life.nl>). Op 18 september 2006 startte dj Giel Beelen het tweede Dance4Life Scholenproject dat op de zaterdag voor Wereld Aids Dag (1 december) uitmondde in een mega-event in het Gelredome.

Dance4Life is door twee Nederlanders opgericht en uitgegroeid tot een internationale beweging in meer dan tien landen. Hiv en aids treft vooral de jonge generatie. Daarom is het ook juist die generatie die is opgestaan om te dansen. Met hun (dans)activiteiten hebben de jongeren in 2004 en 2006 zo'n 2½ miljoen euro opgehaald. Het opgehaalde geld gaat naar projecten van Stop Aids Now! en van My Body.

Ook kleinere Nederlandse ontwikkelingsorganisaties zijn actief in de aidsbestrijding. Neem bijvoorbeeld de organisatie *Red een Kind* dat aidsprojecten in India steunt (zie <http://www.redeenkind.nl>). Of neem *Kibale Students Support Programme* dat aidswezen in Oeganda weer naar school laat gaan (zie <http://www.kibalestudents.org>).

Lees meer, ga naar www.cmo.nl/pjb. Kies Nederland.

Opdracht: het onderzoek

Het tegengaan van aids is onderdeel van het zesde millenniumdoel:

6. Voor 2015 wordt een halt toegeeroepen aan de verspreiding van hiv/aids, malaria en andere ziektes.

Voor de meeste millenniumdoelen hebben de VN aangegeven wat elk land moet doen om dit millenniumdoel te halen. Bij die doelen is gekeken naar de situatie in 1990 en wordt in procenten aangegeven wat landen moeten doen: extreme armoede moet per land in 2015 met 50% zijn teruggedrongen ten opzichte van 1990; kindersterfte met 66% en moedersterfte zelfs met 75%. Voor het tegengaan van de verspreiding van hiv/aids wordt slechts gesproken van een 'aanzienlijke vermindering'. Nergens staat omschreven wat een 'aanzienlijke vermindering' is. Is dat 10%, 25%, 50% of zelfs meer? Het lijkt erop dat de VN al tevreden zijn als de jaarlijkse groei van het aantal mensen met hiv en aids tot stand kan worden gebracht en de lijn weer omlaag kan worden gebogen.

Het aidsmonument in Durban (Zuid-Afrika)

Op de website <http://www.cmo.nl/pjb/> vind je de millenniumdoelstellingen, de meetpunten (met een duur woord: *prestatie-indicatoren*), achtergrondinformatie en verhalen van slachtoffers van aids. Niet van alle landen in de wereld, maar van de vier landen die jullie gaan onderzoeken: **Bolivia, India, Marokko** en **Oeganda**.

Vragen bij doelstelling 6 over aids:

- Hoeveel procent van de zwangere vrouwen (15-24 jaar) is besmet met aids?
- Hoeveel procent van de vrouwen in de leeftijd 15-49 jaar gebruikt een voorbehoedsmiddel?
- Hoeveel procent van de vrouwen die voorbehoedsmiddelen gebruiken (15-49 jaar) gebruikt daarvoor een condoom?
- Hoeveel procent van de jongeren tussen 15-24 jaar gebruikt bij wisselende seksuele contacten een condoom?
- Hoeveel procent van de jongeren tussen 15-24 jaar beschikt over goede kennis van hiv/aids?
- Wat is de verhouding tussen het aantal weeskinderen en het aantal niet-weeskinderen (10-14 jaar) dat naar school gaat?

Rondom aids zijn er maar liefst zes prestatie-indicatoren. Enkele indicatoren als het meten hoeveel zwangere vrouwen besmet zijn (omdat die aids op hun kinderen kunnen overdragen) en of jongeren zich beschermen tegen besmetting door het gebruik van condooms liggen voor de hand. De laatste indicator lijkt minder voor de hand liggend: de verhouding tussen schoolgaande kinderen met beide ouders en schoolgaande weeskinderen. Deze indicator heeft te maken met het feit dat in sommige landen veel kinderen hun ouders aan aids hebben verloren en daardoor tot armoede vervallen. Deze aids-wezen gaan veel minder vaak naar school dan hun leeftijdgenootjes die hun ouders nog wel hebben.

BIJLAGE

Suggesties voor presentaties

De vorm waarin jullie de resultaten van jullie onderzoek kunt presenteren, is geheel vrij. We geven hieronder een overzicht van mogelijke presentatievormen, zoveel mogelijk toegespitst op het thema 'aids'. Je kunt natuurlijk ook combinaties van verschillende vormen gebruiken. Aan jullie de keus.

Hoorspel, rollenspel of drama

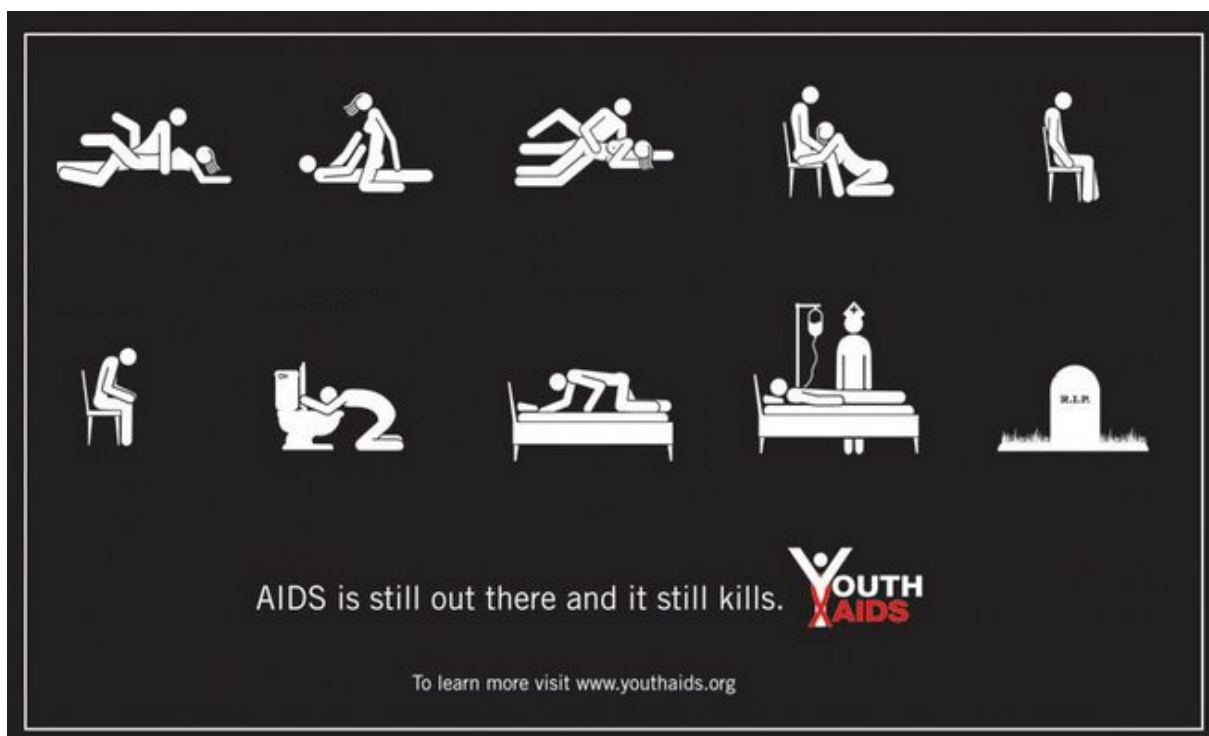
Aids grijpt diep in op het leven van mensen. In Nederland kun je met een mix van medicijnen de ziekte overleven, in veel ontwikkelingslanden ben je met aids ten dode opgeschreven. Kinderen van ouders met aids blijven alleen achter en kunnen bijvoorbeeld niet meer naar school. Ingrediënten genoeg om er een aangrijpend hoorspel, rollenspel of drama van te maken.

Een ander aspect dat je kunt belichten is voorlichting over aids. Met een hoorspel of rollenspel kun je mensen bereiken die niet kunnen lezen en schrijven. Denk goed na over je boodschap. Die moet helder en makkelijk te begrijpen zijn.

Schrijf alle rollen van tevoren zoveel mogelijk uit en oefen een keer voordat jullie het resultaat aan anderen presenteren.

Affiche

Zoals hierboven gezegd zijn er in ontwikkelingslanden veel mensen die niet kunnen lezen en schrijven. Deze mensen kun je niet met een tekst wijzen op de gevaren van een besmetting met hiv/aids. Hoe dan wel? Een manier zou kunnen zijn om een affiche zonder woorden te ontwerpen? De affiche hieronder heeft afbeeldingen én tekst, maar is zonder tekst ook wel te begrijpen. Maak jullie eigen affiche waarin duidelijk maakt hoe mensen zich kunnen beschermen tegen het oplopen van hiv/aids.

Een (door ons verkorte) affiche waarmee zonder al te veel woorden wordt gewezen op de gevaren van aids

Rap of lied

Voorlichting over aids kan natuurlijk ook via een rap of lied. Geef wat je geleerd hebt over hoe mensen zich tegen hiv/aids kunnen beschermen aan met een pakkende tekst.

Fotopresentatie of fotoverslag

Met foto's kun je heel veel duidelijk maken. Je kunt proberen foto's op internet te vinden (Google, Flickr) of de ambassade van het onderzochte land schrijven. Met foto's kun je bijvoorbeeld de vreselijke gevolgen van aids duidelijk maken, maar ook hoe mensen met aids geholpen kunnen worden.

Powerpointpresentatie

Met tekst en beeld kun je ook een Powerpoint-presentatie maken waarin je uitlegt wat er goed en wat er niet goed gaat in het land dat jullie onderzocht hebben. In zo'n presentatie kunnen jullie als afsluiting ook jullie mening of conclusie presenteren.

Reeks stellingen

Jullie standpunt over het aidsbeleid van de regering van het land dat jullie onderzocht hebben, kunnen jullie ook presenteren in de vorm van een aantal stellingen. Een stelling waar je flink over kunt discussiëren is bijvoorbeeld: 'De regering van land XXX doet veel te weinig om de verspreiding van aids tegen te gaan.'

Gastles

De stellingen van hierboven kunnen jullie ook verwerken in een gastles die jullie zelf geven aan de rest van de klas. Geef je klasgenoten informatie over aids in jullie land en laat hen vragen stellen. Verzin ook enkele opdrachten waarmee ze met het door jullie verstrekte materiaal aan de slag kunnen gaan.

**Mr. Web helpt
jou bij het
bouwen van
een webpagina!**

Website

Op Kennisnet vinden jullie een handig hulpmiddel om een website te maken: de Websitemaker.

Hiermee kunnen jullie al snel een website in elkaar zetten. Kijk op: <http://wesitemaker.scholier.kennisnet.nl/>.

Denk van tevoren goed na over wat jullie kwijt willen op de website. En over de vormgeving. Op beeldscherm lezen is lastig dus maak de teksten niet te lang en hou de zinnen kort.

Jullie kunnen links aanbrengen naar websites die meer informatie geven. En misschien kunnen jullie er animaties of filmpjes aan toevoegen?

Collage + mondelinge toelichting

Een goede collage is niet makkelijk te maken. Je moet maar net de foto's en teksten vinden die precies aansluiten bij wat je kwijt wilt over aids in het door jullie onderzocht land. Wat je niet kunt vinden, kun je verwerken in een mondelinge toelichting. Wat doet de regering bijvoorbeeld om de eigen bevolking te waarschuwen voor aids?

**STOP
AIDS**

Dit zijn enkele voorbeelden van mogelijke presentatievormen. Misschien bedenken jullie zelf een hele andere. Een spreekbeurt of een verzonnen verhaal over aids waarin jullie de conclusies verwerken! Aan jullie de keus om en een spannende presentatie te bedenken waarin jullie conclusies goed naar voren komen. Succes!

VOOR LEERKRACHTEN

Projectopzet

Per Jaar Beter bestaat uit twee onderdelen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

1. de **werkbladen** (op papier) met informatie over het betreffende millenniumdoel, de situatie in de vier landen en de activiteiten van Nederland op dit vlak. In de werkbladen staan de onderzoeksopdrachten geformuleerd, die leerlingen groeps-gewijs moeten uitvoeren, één land per groep.
2. de **website** (<http://www.cmo.nl/pjb/>) met:
 - a. aanvullende informatie over millenniumdoelen,
 - b. aanvullende informatie over prestatie-indicatoren,
 - c. de positieve ontwikkelingen per land,
 - d. de te nemen hindernissen per land,
 - e. concrete verhalen van mensen in het zuiden,
 - f. de gegevens per land op elk van de relevante prestatie-indicatoren,
 - g. algemene en specifieke landeninformatie,
 - h. interactieve elementen als 'vraag het de deskundige' en e-mailformulieren,
 - i. verwijzingen,
 - j. de downloadpagina.

Verschenen en nog te verschijnen edities

1. Onderwijs.
1. Armoede.
2. Toegang tot veilig drinkwater.
3. Kindersterfte.
4. Eerlijk handel.
5. Leefomstandigheden van krottenwijkbewoners.
6. Hiv/aids.
7. Duurzame ontwikkeling en natuurlijke hulpbronnen.
8. Moederzorg.
9. Schuldenvraagstuk.
10. Malaria en andere ziekten.
11. Overdracht van nieuwe technologieën.

Doelgroep

Leerlingen van de basisvorming in het voortgezet onderwijs (12-15 jaar) en hun Leerkrachten. De verschillende edities sluiten aan bij de vakken biologie (domein 'mensen in hun omgeving'), aardrijkskunde (domein 'De wereld') en economie (domein 'de leerling als burger'). Daarbij sluit *Per Jaar Beter* goed aan bij het TVS-model (toepassing, vaardigheden en samenhang), gezien het feit dat leerlingen zelfstandig onderzoek moeten doen en eigen conclusies moeten trekken.

Doelstellingen

- Leerlingen verdiepen zich in één of meer millenniumdoelstellingen. Aan de hand van concrete casestudies bekijken leerlingen de situatie in een land in Noord-Afrika, een land in Zuidelijk Afrika, een land in Azië of een land in Latijns-Amerika.
- Daarnaast leerlingen wat Nederland aan het bereiken van de millenniumdoelstelling bijdraagt.
- Leerlingen onderzoeken zelfstandig de indicatoren die bij de betreffende millennium-doelstelling horen.
- Leerlingen trekken zelf hun conclusies of de millenniumdoelstelling(en), op onderdelen en in zijn totaliteit, gehaald gaan worden.

Werkwijze

Verdeel de klas in vier groepen, naar analogie van de vier landen. Als de groepen te groot worden, kunt u twee groepen ook onafhankelijk van elkaar aan hetzelfde land laten werken. Laat elke groep aan de slag gaan met inleidend werkblad 1. Vervolgens gaat de groep die zich bezig gaat met Bolivia aan de slag met de werkbladen 2 en 3, de groep voor Marokko met de werkbladen 4 en 5, de groep voor Oeganda met de werkbladen 6 en 7 en de groep voor India met de werkbladen 8 en 9.

De teksten op de werkbladen vormen slechts een inleiding op het thema. Meer informatie kunnen de groepen vinden op de internetsite van het project:
<http://www.cmo.nl/pjb/>

Daar vinden de leerlingen achtergrondinformatie over het land dat ze gaan onderzoeken, de successen en de hindernissen die het land ondervindt bij zijn streven om het betreffende millenniumdoel te gaan halen en verhalen die weergeven welke uitwerking dat streven heeft op het dagelijkse leven van de mensen in dat land.

Alle groepen lezen ter vergelijking met hun eigen land werkblad 10 over wat Nederland op het terrein van millenniumdoelen doet.

Het onderzoek doen de groepen allemaal aan de hand van werkblad 11. Het verslag en de presentatie aan de hand van werkblad 12.

Werkbladen 13 en 14 dienen als bijlage en geven de leerlingen suggesties voor mogelijke presentatievormen.

De al genoemde website geeft ook achtergrondinformatie en nieuws rondom de millenniumdoelen en bruikbare externe links.

De tijd die ons rest tot 31.12.2015

2687.08.38.20

dagen uren minuten sec

PER JAAR BETER 2015

Inleiding PerJaarBeter

Na meer dan 25 jaar onderhandelen en redetwisten heeft de wereld acht doelstellingen die door alle leden van de Verenigde Naties, én door de Wereldbank én de Wereldhandelsorganisatie worden onderschreven: **de Millennium Development Goals (mdg's)**.

- [PJB-Startpagina](#)
- [CMO-startpagina](#)
- [-](#)
- [Millenniumdoelen](#)
- [PJB-onderwerpen](#)
- [-](#)
- [Bolivia](#)
- [India](#)
- [Marokko](#)
- [Oeganda](#)
- [Nederland](#)
- [-](#)
- [Werkbladen](#)
- [Doorzoek de site](#)
- [-](#)
- [Nieuws](#)
- [-](#)
- [Colofon](#)
- [-](#)
- [MillenniumdoelenAtlas](#)

De wereld moet er in 2015 een stuk beter voorstaan dan in het vergelijkingsjaar 1990. Op 8 concreet aangegeven terreinen en met heldere meetpunten. Elk jaar moeten de landen rapport uitbrengen over de gemaakte vorderingen. En dan zou het 'per jaar beter' moeten gaan.

Met behulp van 'Per Jaar Beter' controleren leerlingen of dat ook zo is, of we op de goede weg zijn, of we de gestelde millenniumdoelen ook gaan halen.

In de werkbladen en op deze webstek vinden ze daarvoor de benodigde informatie.

- * **Wat is het doel?**
- * **Wat was de situatie in 1990?**
- * **En de situatie nu?**
- * **Gaan we het doel in 2015 halen?**

We volgen de ontwikkelingen in vier landen: **Bolivia, India, Marokko en Oeganda** (zie de inhoudsopgave in de linkerkolom). De vier landen zijn niet gekozen omdat ze vergelijkbaar zijn, integendeel. Ze zijn heel verschillend, liggen in drie verschillende continenten en kennen vier heel verschillende culturen. Samen geven ze wel een goed beeld van de problemen rond de Millenniumdoelen.

Deel van de openingspagina van de Per jaar Beter-website: <http://www.cmo.nl/pjb/>

E-mail-attendering

Het Centrum voor Mondiaal Onderwijs biedt u de mogelijkheid om geïnformeerd te worden over het verschijnen van nieuwe edities van **Per Jaar Beter**. Het enige dat u daarvoor hoeft te doen is een e-mail te sturen naar cmoinfo@fm.ru.nl met als onderwerp 'Houd mij op de hoogte van het verschijnen van nieuwe edities van Per Jaar Beter'.

Evaluatieformulier

1. Het gebruik van een editie van Per Jaar Beter

- Hoe vaak gebruikt u Per Jaar Beter?
- Hoe gebruikt u Per Jaar Beter?
 - Als onderdeel van een reguliere les
 - Als een speciale les geheel gewijd aan het onderwerp van PJB
 - Anders:
- Gebruikt u de aangereikte lessuggesties of ontwikkelt u (ook) eigen lessuggesties?
 - Ik gebruik de aangereikte lessuggesties (onderzoeksopdracht)
 - Ik gebruik ook eigen lessuggesties
 - Ik gebruik alleen eigen lessuggesties

2. Redenen om Per Jaar Beter te gebruiken

- Graag aanvinken wat voor u van toepassing is:
 - Aandacht in de media
 - Actualiteit van het onderwerp
 - Sluit aan bij het niveau van mijn leerlingen
 - Sluit aan bij de thema's waarmee ik in de klas bezig ben
 - Sluit aan bij het curriculum
 - Anders:

3. Impact op de leerlingen

- Vinden leerlingen het leuk om met PJB te werken?
- Zo ja, waarom?
- Bieden de PJB's leerlingen de gelegenheid om een link te leggen tussen hun eigen leven en dat van mensen in het Zuiden? Hoe?
- In welke mate kunnen leerlingen de denkbeelden en vaardigheden die ze ontwikkelen door te werken met PJB ook toepassen op andere verhalen/lessen over het Zuiden?
- In welke mate verandert het werken met PJB de beeldvorming over het Zuiden?
- Denkt u dat uw leerlingen meer geïnteresseerd zijn in het zoeken van aanvullende informatie over het Zuiden?
- Zijn er enige tastbare resultaten die het resultaat zijn van het werken met PJB?

4. Enkele andere kwesties

- Laat u exemplaren van PJB aan andere docenten zien? Gebruiken zij die ook?
- Gebruikt u de informatie van de bijbehorende website?
- Wijst u leerlingen op het bestaan van de website?

5. Enkele stellingen

- Welke van de volgende stellingen kunt u onderschrijven?
 - Werken met PJB heeft me meer vertrouwd gemaakt met derdewereldzaken
 - Werken met PJB heeft mijn kennis van derdewereldzaken vergroot
 - Werken met PJB heeft me aangezet tot het zoeken van aanvullende informatie/lesmateriaal over het Zuiden
 - Werkende met PJB heb ik kennis kunnen nemen van verschillende standpunten en getuigenissen uit het Zuiden
 - Geen van bovenstaande, aangezien ik al goed op de hoogte was van derdewereldzaken